JAK PRZEBIEGA FORMACJA W PROWINCJI MADAGASKIEJ, POCZĄWSZY OD DUSZPASTERSTWA POWOŁAŃ DO KSZTAŁCENIA USTAWICZNEGO: RADOŚCI I WYZWANIA, KTÓRYM NALEŻY STAWIĆ CZOŁA?

WSTĘP

Mówiąc o formacji kapłańskiej i zakonnej na Madagaskarze, mogę powiedzieć, że jest to bardzo bogata i pełna nadziei rzeczywistość. Wielu młodych ludzi puka do naszych drzwi, prosząc o wypełnienie Bożego powołania. Liczba powołań rośnie, Kościół jest bardzo dynamiczny, a formacja kapłańska i zakonna owocna i rozkwitająca. Dlatego też, pod względem praktycznym, można ją postawić na pierwszym miejscu.

1 – Duszpasterstwo powołań

Duszpasterstwo powołań ma etap zwany preformacją. W duszpasterstwie powołań droga powołaniowa rozpoczyna się od rozeznania, któremu towarzyszą zespoły ds. promocji powołań w naszej prowincji. Proboszczowie, poprzez bezpośredni kontakt z poszczególnymi osobami, promują powołania w swoich parafiach. Poświęcają oni jeden dzień na działalność powołaniową. Celem tego etapu jest osiągnięcie owocnego rozwoju powołań, ponieważ zgodnie z naszą Konstytucją „duszpasterstwo powołań nie powinno być postrzegane jedynie jako poszukiwanie kandydatów do kapłaństwa lub życia konsekrowanego, lecz powinno wspierać wszystkie powołania w Kościele, pomagając każdemu młodemu człowiekowi rozeznać swoją drogę i szukać woli Bożej” (por. Konst. 3).

Ta rzeczywistość stanowi wielką szansę dla prowincji Madagaskaru, ponieważ (na Madagaskarze) kultura młodzieżowa zachowuje silną wrażliwość religijną, a wielu młodych ludzi jest gotowych podjąć kapłaństwo i życie konsekrowane poprzez swoją odpowiedzialność w Kościele.

Radości:

- ✓ Wielu młodych ludzi interesuje się życiem kapłańskim i zakonnym.
- ✓ Powołania wywodzą się z różnych środowisk duszpasterskich.
- ✓ Bezpośredni kontakt z młodzieżą poprzez parafie, szkoły, ruchy kościelne i działalność misyjną.
- ✓ Społeczny wpływ życia kapłańskiego i zakonnego: Bycie kapłanem lub zakonnikiem na Madagaskarze oznacza bycie istotnym punktem odniesienia w edukacji, opiece nad chorymi i wspieraniu grup wrażliwych. najuboższych.
- ✓ Rozwój prawdziwie madagaskarskiego powołania do misji MSF.
- ✓ Ciągłość między posługą powołaniową, formacją i włączeniem do misji.

Wyzwania do podjęcia

- Posługa powołaniowa pełna rozeznania.

- „Pomaganie młodym ludziom w odpowiedzi na pytanie: »Czego Bóg ode mnie chce i jaka forma życia pozwoli mi bardziej oddać się Jemu i Kościołowi«”.

2 – Przyjęcie i rozeznanie

Każdego roku animatorzy powołań organizują regularne spotkanie dla kandydatów do kapłaństwa. Młodzi przyszli kandydaci mogą następnie uczestniczyć w regularnych spotkaniach, rekolekcjach i dniach rozeznania w wyznaczonym miejscu, organizowanych przez Misjonarzy Świętej Rodziny we wspólnotach. To spotkanie rozeznania jest oceniane na podstawie:

- Przydatności kandydata: stan zdrowia
- Dojrzałości ludzkiej
- Motywacji: predyspozycji do służby misyjnej
- Zdolności do życia we wspólnocie

Etap dla kandydatów

Po przyjęciu kandydaci odbywają roczny staż, zdobywając doświadczenie w pracy z księżmi, w parafii lub we wspólnocie MSF. W roku szkolnym 2025 mieliśmy 13 kandydatów, którzy odbyli staże w różnych wspólnotach MSF. To dobra okazja, aby lepiej ocenić ich motywację, predyspozycje i dojrzałość.

Dokument Kościoła dotyczący formacji kapłańskiej (RFIS) kładzie nacisk na wszechstronną formację kandydata. Dlatego formacja powinna obejmować cztery wymiary: ludzki, duchowy, intelektualny i duszpasterski.

Radości

Obecność wytycznych formacyjnych dla każdego etapu formacji, od aspirantów do formacji ciągłej. Każdy etap formacji ma swoje wytyczne formacyjne, a ostatnie wytyczne formacyjne zostały odnowione w 2025 roku.

Wyzwanie:

Poprawa kryteriów przyjmowania do seminarium poprzez wsparcie osobiste i wspólnotowe, z myślą o dojrzałym kapłanie lub zakonniku w posłudze.

3 – Formacja początkowa i zakonna: postulat i nowicjat

Na Madagaskarze kandydat, po ukończeniu etapu aspirantury, rozpoczyna swoją szczególną formację w naszym Zgromadzeniu, po dwu- lub trzyletniej drodze zakonnej. Jest to czas przygotowania do życia wspólnotowego i zakonnego, z uwzględnieniem faktu, że formacja MSF nie może ograniczać się jedynie do formacji kapłańskiej; kandydat musi najpierw stać się Misjonarzem Świętej Rodziny. Formacja do życia wspólnotowego jest niezbędna, ponieważ wspólnota jest środowiskiem, w którym rozwija się wymiar społeczny, konstytuujący każdego człowieka jako istotę z natury społeczną. Postulanci i nowicjusze muszą bowiem wiedzieć, że prawdziwej dojrzałości osobistej nie osiąga się bez pomocy wspólnoty, społeczeństwa (por. GS 12).

Kandydat pogłębia znajomość języka francuskiego, Konstytucji, charyzmatów i duchowości naszego Instytutu. Przyswaja rady ewangeliczne, pogłębia wiedzę o życiu Świętej Rodziny, a jednocześnie wykonuje pracę fizyczną. W tym roku szkolnym mamy 15 postulantów i 7 nowicjuszy. Nowicjat kończy się oczywiście złożeniem pierwszych ślubów czasowych.

- Życie wspólnotowe
- Rady ewangelickie
- Historia, duchowość i charyzmaty Misjonarzy Świętej Rodziny
- Języki obce do nauki i życia misyjnego
- Praca fizyczna

Radości:

W latach 2024, 2025 i 2026 23 braci złożyło pierwsze śluby zakonne, a 11 braci ostatecznie potwierdziło swój wybór ślubami wieczystymi. Ta rzeczywistość pokazuje nam, że prowincja żyje, w tym sensie, że jej członkostwo stopniowo rośnie, a droga do konsekracji definitywnej wciąż przynosi owoce.

Wyzwanie, któremu musimy stawić czoła:

Musimy skonsolidować formację w życiu wspólnotowym tych, którzy ukończyli już formację początkową.

4 – Formacja do naśladowania Chrystusa i upodobnienia do Chrystusa: filozoficzno-teologiczna.

Naśladowanie Chrystusa to formacja młodych księży po profesji czasowej, którzy kontynuują studia filozoficzne. Jako postnowicjaci studiują filozofię przez trzy lata na Uniwersytecie Jezuickim: UMAGIS lub Katolickim Uniwersytecie Madagaskaru w stolicy. Podczas formacji kandydaci umacniają życie wspólnotowe oraz pogłębiają życie modlitewne i duchowość naszego Instytutu. Mamy 18 przyszłych kleryków studiujących filozofię. Wstąpienie do seminarium duchownego jest znakiem odpowiedzi na powołanie Pana; jedną z odpowiedzi jest możliwość towarzyszenia im w ich dojrzewaniu. Kandydat musi być gotowy do podjęcia drogi dojrzewania. Jego formacja jest zawsze samoformacją.

Formacja teologiczna nazywana jest formacją do upodobnienia do Chrystusa. Studia teologiczne są centralne i fundamentalne dla intelektualnej formacji przyszłych księży. Pastores dabo vobis słusznie stwierdza: „Formacja intelektualna przyszłego kapłana opiera się i jest budowana przede wszystkim na studiowaniu doktryny świętej, teologii" (PDV 53). Na Madagaskarze przyszli kapłani realizują tę misję od trzech lat w Wyższym Seminarium Duchownym w stolicy, Antananarywie. Mamy 17 studentów studiujących teologię. Przyszły kapłan musi również posiadać gruntowną znajomość liturgii, prawa kanonicznego, moralności i duszpasterstwa. Dlatego przygotowanie intelektualne pozostaje niezbędne. Wyzwania, które musimy pokonać, polegają na

tym, aby studia te były powiązane z codzienną rzeczywistością, z misją w danym środowisku, aby rozwiązać różne problemy:

- Nierówności społeczne wynikające z ubóstwa
- Bezrobocie
- Migracje wewnętrzne
- Problemy rodzinne
- Związek tradycji kulturowych z Ewangelią
- Ekumenizm i dialog międzyreligijny
- Związek ze światem cyfrowym
- Kwestie środowiskowe

Musimy przygotować intelektualnie solidnego kapłana, który będzie żył, wyjaśniał i bronił wiary. Dzisiejszy świat potrzebuje kapłana i zakonnika, którzy stale pogłębiają swoje zrozumienie problemów dotykających ludzkość, świat i Boga. Muszą oni umieć wykorzystywać świat cyfrowy do ewangelizacji i wzmacniania życia wspólnotowego. Dlatego osobiste przewodnictwo musi być kompleksowe i jasne.

5 – Formacja duszpasterska i misyjna:

Cała formacja kapłańska służy misji i miłości duszpasterskiej. Istotą formacji kapłańskiej jest wychowanie do miłości duszpasterskiej, formacja pasterza całkowicie oddanego misji, na wzór Jezusa Chrystusa, Nauczyciela, Kapłana i Pasterza (zob. OT 4 cyt. w PDV 57). Kościół jest misyjny: istnieje, aby ewangelizować, jak przypominał Paweł VI (EN 14). Celem formacji seminaryjnej jest duszpasterstwo, misja. Dlatego studia powinny być powiązane z konkretną misją. Bycie księdzem i zakonnikiem na Madagaskarze wymaga dużej dyspozycyjności i zdolności adaptacji, ponieważ rzeczywistość jest bardzo złożona. Kandydat powinien być dobrze przygotowany, solidnym misjonarzem, zdolnym do pracy nie tylko w zorganizowanych parafiach, ale także poza nimi, na przykład na wsi, daleko, gdzie drogi są uszkodzone, co utrudnia przeprawę z powodu braku mostów, i potrafiącym wykorzystywać lokalne zasoby do pokonywania różnych przeszkód.

Radości:

- Zdobywanie doświadczenia z misjonarzami należącymi do prowincji
- Kontakt z bardzo różnymi grupami ludności i realiami
- Przyjmowanie odpowiedzialności za misję
- Spotykanie się z różnymi kulturami i rozumienie ich

Wyzwania:

Bycie kapłanem i zakonnikiem na Madagaskarze wymaga wszechstronnego podejścia, otwartości na potrzeby ludzi. Dlatego przyszły misjonarz musi nauczyć się:

- ✓ Towarzyszyć rodzinom
- ✓ Pracować z osobami w różnym wieku, ze zwykłymi ludźmi
- ✓ Wspierać powołania

- ✓ Współpracować ze świeckimi
- ✓ Być blisko ubogich
- ✓ Pracować w zespole
- ✓ Odpowiedzialnie korzystać z mediów cyfrowych
- ✓ Angażować się w dialog z innymi wyznaniami chrześcijańskimi

6 – Formacja ludzka i uczuciowa:

Adhortacja apostolska *Pastores dabo vobis* określiła formację ludzką jako „fundament wszelkiej formacji kapłańskiej". Formacja ludzka jest żyzną glebą, z której rodzi się „tak" dla naszego powołania. Dlatego „bez odpowiedniej formacji ludzkiej, wszelkie formacje kapłańskie pozbawione byłyby niezbędnego fundamentu" (PDV 43). Nie można jej bowiem zaniedbać w formacji kapłańskiej i zakonnej, a jest ona również niezbędna dla rozwoju osoby ludzkiej w ogóle. Formacja ta powinna być priorytetem dla prowincji Madagaskaru. Jednocześnie, tak jak formacja ludzka, jest formacją uczuciową. Dlatego musi być ona priorytetem. Zgodnie z tym samym dokumentem kościelnym, przyszły kapłan powinien nauczyć się poznawać siebie, swoje emocje, swoje ograniczenia, swoje pragnienia i zdolność do nawiązywania relacji z innymi (PDV 43). Przyszły kapłan i osoba konsekrowana powinni kształtować i rozwijać:

- Równowagę psychiczną
- Wolność wewnętrzną
- Dojrzałość uczuciową
- Umiejętność dialogu
- Zarządzanie konfliktami
- Odpowiedzialne korzystanie ze świata cyfrowego
- Umiejętność doświadczania samotności bez izolacji
- Umiejętność proszenia o pomoc w razie potrzeby

7 – Przygotowanie do posług i kapłaństwa

W 2025 roku sześciu braci otrzymało posługi lektora i akolity, trzech braci diakonatu, a trzech braci prezbiteratu. W przyszłym roku pięciu braci otrzyma posługi lektora i akolity. Kandydaci muszą być przygotowani do umiłowania Słowa Bożego, służby Kościołowi, praktykowania miłości pasterskiej i gotowości do misji.

8 – Formacja ustawiczna lub po święceniach

Należy pamiętać, że formacja kapłańska i zakonna nie jest celem samym w sobie, ale drogą, na której zawsze można zrobić krok naprzód w dążeniu do dobra i cnoty, ponieważ życie zawsze stawia przed nami nowe wyzwania i zadania.

8-1 - **Przez pierwsze pięć lat**

Pierwszy okres po święceniach to nowy etap formacji. Młody kapłan przechodzi z bezpiecznego życia domu formacyjnego do konkretnej odpowiedzialności za misję. Dlatego życie kapłańskie jest kruche. Dlatego też powinny odbywać się regularne coroczne spotkania prowincji. Studia teologiczne i dzielenie się życiem

duszpasterskim wypełniają czas. Dlatego człowiek może zdobywać nową wiedzę i doskonalić się przez całe życie.

8-2 – Dla wszystkich kapłanów i zakonników

Formacja ciągła polega na nieustannym odnawianiu daru Bożego otrzymanego w powołaniu kapłańskim i święceniach. Dla kapłana, powołanego do uświęcania się poprzez ucieleśnianie pasterskiej miłości Jezusa Chrystusa w swoim bycie i czynach, formacja ciągła obejmuje dwa uzupełniające się elementy: zobowiązanie do nawrócenia i wysiłek samodoskonalenia. Dlatego w obliczu obecnych zmian społeczno-kulturowych i aktualnych potrzeb naszego społeczeństwa, Kościół potrzebuje intelektualnie ugruntowanego kapłana i zakonnika, którzy będą wyjaśniać wiarę. Dlatego formacja nie zakończy się wraz ze święceniami kapłańskimi lub profesją wieczystą; będzie miała charakter ciągły. W prowincji Madagaskaru formacja ciągła odbywa się corocznie. W 2017 roku odbył się okres szkoleniowy w ramach AGV na rzecz rozwoju gospodarczego prowincji. Rozważaliśmy dokument kościelny papieża Franciszka „Amoris Laetitia". W 2022 roku przeprowadziliśmy szkolenie z zakresu ekonomii. Szkolenie na temat rodziny było niemal zawsze pomocne na każdym prowincjalnym spotkaniu braterskim.

Radości

- Pogłębianie dokumentu kościelnego
- Aktualizacja teologiczno-duszpasterska
- Wymiana duszpasterska
- Ocena życia
- Temat szkolenia: szkolenie w zakresie AGV dla rozwoju Prowincji.
- Szkolenie ekonomiczne.
- Szkolenie na temat rodziny.
- Rekolekcje duchowe: co roku odbywają się rekolekcje i kursy dokształcające z zakresu teologii, duszpasterstwa i spraw społecznych. Celem jest odnowa ducha członków, aby mogli w pełni poświęcić się życiu misyjnemu.

Wyzwania

- Formacja ustawiczna powinna być obowiązkowa, a nie pozostawiona wyłącznie indywidualnej dobrej woli.
- Bliska współpraca między formatorami, wspólnotami apostolskimi i kierownictwem prowincjalnym.

9 – Główne radości formacji MSF na Madagaskarze:

- Obfitość powołań: duża liczba młodych ludzi gotowych do podjęcia życia kapłańskiego i zakonnego.
- Owoce duszpasterstwa powołań są namacalne poprzez śluby wieczyste młodych mężczyzn i święcenia kapłańskie i diakonatu. To znak, że prowincja

jest gotowa wysyłać przyszłych misjonarzy z Madagaskaru do innych regionów świata.
- Duch Fihavanany: kulturowe znaczenie solidarności, braterstwa i więzi wspólnotowych ułatwia wspólne życie w domach formacyjnych.
- Istnienie struktur formacyjnych:
- Ugruntowana tradycja misyjna Zgromadzenia na Madagaskarze.
- Świadomość niezbędności formacji ciągłej.

10 – Główne wyzwania

Duszpasterstwo powołań nie ogranicza się do liczby powołań, ale do ich jakości dla przyszłości prowincji i Kościoła.

- ✓ **Rygorystyczne doradztwo powołaniowe**, aby zapewnić, że wybory będą motywowane prawdziwym powołaniem, a nie nieświadomym pragnieniem ubóstwa.
- ✓ Bardziej systematyczna formacja ludzka i emocjonalna.
- ✓ Bardziej konkretne szkolenie misyjne.
- ✓ Edukacja w zakresie odpowiedzialnego korzystania ze świata cyfrowego.
- ✓ Osobiste kierownictwo duchowe.
- ✓ Większa jedność między formacją a charyzmatem MSF.
- ✓ Ubóstwo: brak infrastruktury i dróg utrudnia dojazdy na działalność duszpasterską i studia.

Podsumowując, formacja kapłańska i zakonna jest bardzo ważnym zobowiązaniem nie tylko dla Zgromadzenia MSF, ale przede wszystkim dla całego Kościoła. Prowincja zainwestowała znaczne środki finansowe i energię, aby wychować dobrego zakonnika i dobrego pasterza według serca Chrystusa. Będzie wiele radości, ponieważ owoce posługi powołaniowej są już namacalne. Wyzwań będzie wiele, ale jeśli Bóg pozwoli, pomoże nam On promować dobro każdego człowieka, aby realizować Jego wielki plan w Kościele i na świecie.

P. Gabriele Ruffin MSF, Madagascar